SUOMEN VAPAA-AJAN
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Perhokilpailujen järjestämisen ohjeet kausi 2026-2027

Perhojaosto 2025-2026

Sisältö:

1. Yleistä
1.1. Perhokalastuksen viralliset SM-kilpailut ja säännöt
1.2. SM-perho loppukilpailu (finaali) ja SM-karsinnat
1.3. SM-perho nuoret
1.4. SM-perho naiset
1.5. SM-perho masters
1.6. SM-perho joukkuekilpailu
1.7. SM-perho kelluntarengas
1.8. SM-perhonsidonta
1.9. Kilpailujen säännöt
1.10. MM- ja EM-joukkueet – kansainvälinen toiminta
1.11 Ranking-järjestelmä

2. Kalastuskilpailujen järjestämiseen liittyvät toiminnot
2.1. Kilpailun ennakkovalmistelut
2.2. Kilpailun järjestelyoikeuden hakeminen
2.3. Tiedottaminen
2.4. Kilpailun järjestämisoikeudesta perittävät maksut
2.5. Osallistumismaksut
2.6. Kilpailualueen kalasto ja istutukset
2.7. Kilpailualueen opasteet, poolitus ja sektorit
2.8. Kilpailun jaksot ja kalastusajat
2.9. Valvonta kilpailun aikana
2.10. Tulokset ja tulospalvelu
2.11. Vastuut ja vakuutukset
2.12. Kilpailijoiden jako ryhmiin yksittäisessä kilpailussa ja arvonnan kulku
2.13. Veden lämpötilan vaikutus kilpailujen järjestämiseen
2.14. SVK:n seuraamusmääräykset kilpailijoiden sääntörikkomuksista

1. Yleistä

1.1. Perhokalastuksen viralliset SM-kilpailut ja säännöt

Perhokalastuksen viralliset SM-kilpailut ovat Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) hallinnoimia vuosittaisia tapahtumia, joissa noudatetaan SM-perhokalastuksen sääntöjä. Sääntöjä on päivitetty ja uudet säännöt astuvat voimaan syyskarsinnoissa 2026. SM-kilpailujen ja –karsintojen järjestäjinä toimivat SVK:n jäsenyhdistykset, jotka hakevat järjestämisoikeuden SVK:n Perhojaostolta (PKJ). PKJ vastaa SVK:n perhokalastuksen kilpailutoiminnasta ja toimii osana järjestön kilpailujaostoa. Järjestämisoikeudet myönnetään vain SVK:n jäsenyhdistyksille. SVK:n järjestämiä SM-kilpailuja ovat SM-loppukilpailu SM-karsintoineen (15v. ja vanhemmat), nuorten SM-perho (12-18v.), masters SM-perho (50-vuotiaat ja vanhemmat), naisten SM-perho (15v ja vanhemmat), SM-joukkuekilpailu, SM-kelluntarengas ja SM-perhonsidonta (nuoret 15- ja 18-vuotta. lohiperhot, yleinen ja joukkueet). SM-perhonsidonnasta on saatavilla omat järjestäjäohjeensa. SM-karsintaan voi osallistua Perhojaoston poikkeusluvalla alle 15-vuotias kilpailija, jolla tulee olla mukana huoltaja.

1.2. SM-perho loppukilpailu ja SM-karsinnat

SM-karsintoihin myönnetään järjestämis- ja osallistumisoikeudet hakemusten perusteella. Kilpailut ovat kaikille avoimia. Ikäraja on 15-vuotta ja vanhemmat. Karsinnan järjestäjä voi hakea yksittäistapauksissa PKJ:lta poikkeusta nuoremman kilpailijan osallistumiseksi karsintaan, tällöin kilpailijalla tulee olla oma huoltaja mukana koko kilpailun ajan. SM-loppukilpailuun pääsee ympäri maata järjestettävien SM-karsintakilpailujen menestyksen perusteella nykyisin pääsääntöisesti 40 kilpailijaa. Vuosittain SM-kilpailuun kutsuttavasta osallistujamäärästä päättää PKJ. Vuosittain järjestetään noin 25-35 SM-karsintakilpailua. Karsintakilpailun hyväksyttävä minimi osallistujamäärä on 10 kilpailijaa (myös SM-säännöissä 8.1 §). Karsintakilpailuista kilpailijat valikoituvat SM-loppukilpailuun kahden parhaan yhteenlasketun karsintatuloksensa perusteella. PKJ ylläpitää SM-tulospalvelua, joka sisältää karsintakilpailukohtaiset tulokset ja niiden perusteella saadut rankingpisteet, SM-tulokset, sekä ranking-taulukon, jota käytetään MM- ja EM-joukkueiden valinnassa. SM-karsintojen ja -loppukilpailun tulokset ovat nähtävillä osoitteessa www.perhokalastajat.net ja muut kilpailutulokset osoitteessa www.vapaa-ajankalastaja.fi kilpailut > tulokset. PKJ hallinnoi kilpailukokonaisuutta ja ilmoittaa siihen liittyvistä hakumenettelyistä vuosittain Vapaa-ajan Kalastaja-lehdessä ja SVK:n kotisivuilla.

1.3. SM-perho nuoret

Nuorten SM-perhokilpailun järjestelyoikeudet myöntää PKJ hakemuksesta. Kilpailu on kaikille avoin ja tarkoitettu 12-18-vuotiaille. Kilpailuun voi osallistua vielä sinä vuonna kun kilpailija täyttää 18-vuotta. Maksimi osallistujamäärä vahvistetaan vuosittain hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Kilpailijat ilmoittautuvat suoraan tapahtuman järjestäjälle. Mukaan pääsee ilmoittautumisjärjestyksessä ennalta määritelty määrä kilpailijoita. Kilpailun hyväksyttävä minimi osallistujamäärä on kolme kilpailijaa.

1.4. SM-perho naiset

Naisten SM-perhokilpailun järjestelyoikeudet myöntää PKJ hakemuksesta. Kilpailu on kaikille avoin ja tarkoitettu 15-vuotiaille ja vanhemmille. Maksimi osallistujamäärä vahvistetaan vuosittain hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Kilpailijat ilmoittautuvat suoraan tapahtuman järjestäjälle. Mukaan pääsee ilmoittautumisjärjestyksessä ennalta määritelty määrä kilpailijoita. Kilpailun hyväksyttävä minimi osallistujamäärä on kuusi kilpailijaa.

1.5. SM-perho masters

Masters SM-perhokilpailun järjestelyoikeudet myöntää PKJ hakemuksesta. Kilpailu on kaikille avoin ja tarkoitettu 50-vuotiaille ja vanhemmille. Maksimi osallistujamäärä vahvistetaan vuosittain hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Kilpailijat ilmoittautuvat suoraan tapahtuman järjestäjälle. Mukaan pääsee ilmoittautumisjärjestyksessä ennalta määritelty määrä kilpailijoita. Kilpailun hyväksyttävä minimi osallistujamäärä on kymmenen kilpailijaa.

1.6. SM-perho joukkuekilpailu

SM-joukkuekilpailun järjestelyoikeudet myöntää PKJ hakemuksesta. Kilpailu on tarkoitettu SVK:n jäsenyhdistysten kolmehenkisille joukkueille. Ikäraja 15-vuotiaat ja vanhemmat. Maksimi osallistujamäärä vahvistetaan vuosittain hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Kilpailijat ilmoittautuvat suoraan tapahtuman järjestäjälle. Mukaan pääsee ilmoittautumisjärjestyksessä ennalta määritelty määrä kilpailijoita. Yhdistyksen 1-joukkue on ensisijainen osallistuja ja 2-joukkueita otetaan mukaan, jos paikkoja jää avoimiksi. Kilpailun hyväksyttävä minimi osallistujamäärä on kuusi joukkuetta.

1.7. SM-perho kelluntarengas

SM-kelluntarengaskilpailun järjestelyoikeudet myöntää PKJ hakemuksesta. Kilpailu on kaikille avoin. Ikäraja 15-vuotiaat ja vanhemmat. Maksimi osallistujamäärä vahvistetaan vuosittain hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Kilpailijat ilmoittautuvat suoraan tapahtuman järjestäjälle. Mukaan pääsee ilmoittautumisjärjestyksessä ennalta määritelty määrä kilpailijoita. Kilpailun hyväksyttävä minimi osallistujamäärä on kymmenen kilpailijaa.

1.8. SM-perhonsidonta

SM-perhonsidontakilpailun järjestäminen on tauolla vuodesta 2026 alkaen. SM-perhonsidontakilpailun järjestelyoikeudet myöntää PKJ hakemuksesta. Kilpailu on kaikille avoin. Sarjat: nuoret 15- ja 18-vuotta, yleinen, lohiperhot ja joukkuekilpailu (3 hlö joukkueet). Maksimi osallistujamäärä vahvistetaan vuosittain hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Kilpailijat ilmoittautuvat suoraan tapahtuman järjestäjälle. Mukaan pääsee ilmoittautumisjärjestyksessä ennalta määritelty määrä kilpailijoita.

1.9 Kilpailujen säännöt

SM-sääntöihin voi tutustua SVK:n kotisivuilla www.vapaa-ajankalastaja.fi > kilpailut > säännöt. SM-loppukilpailussa (finaali), nuorten SM-kilpailussa, naisten SM-kilpailussa, masters SM-kilpailussa, SM-kelluntarengaskilpailussa, SM-joukkuekilpailussa ja SM-karsintakilpailuissa käytetään samaa sääntöä, johon mahdollisuus hakea sääntömuutoksia PKJ:ltä.

1.10. MM- ja EM-joukkueet – kansainvälinen toiminta

SVK on kansainvälisen perhokalastuskilpailujen lajiliiton FIPS Mouchen jäsen ja sillä on oikeus nimetä viralliset maajoukkueet maailman mestaruus ja Euroopan mestaruus kilpailuihin.

Aikuisten MM-edustusjoukkueeseen (senior) nimetään kuusi kilpailijaa ja kapteeni, joka voi olla joukkueen kilpailija. MM-edustusjoukkueen jäseniksi ovat oikeutettuja edellisen vuoden SM-

loppukilpailun paras ja henkilökohtaisen MM-mitalin saavuttaneet. Muut MM-joukkueen jäsenet nimetään kilpailijan kahden parhaan karsinnan yhteispisteiden ja SM-loppukilpailun pisteiden perusteella laaditun ranking-pisteytyksen mukaisesti. Jäsenet nimetään paremmuusjärjestyksessä. Tasapisteiden sattuessa viimeisimmän SM-loppukilpailun sijoitus ratkaisee. Mikäli joku joukkueeseen valituista henkilöistä on estynyt osallistumaan joukkueeseen, valitaan hänen tilalleen ranking-pisteytyksessä seuraavaksi parhaiten sijoittunut kilpailija. Mikäli joukkuetta ei näin kyetä kokoamaan, PKJ nimeää puuttuvat henkilöt. Aikuisten (FIPS-Mouche Senior) edustusjoukkueeseen valittavaksi tullakseen henkilön tulee täyttää vähintään 18 vuotta MM-kilpailun järjestämisvuonna.

Aikuisten EM-edustusjoukkueeseen (senior) nimetään viisi kilpailijaa ja kapteeni, joka voi olla joukkueen kilpailija. Valintaan käytetään samaa ranking-pisteytystä kuin MM-joukkueen valinnassa. EM-joukkueen jäsenet valitaan ranking-pisteissä MM-joukkueen jäsenten jälkeen seuraavaksi eniten pisteitä keränneistä kilpailijoista paremmuusjärjestyksessä. MM-joukkueeseen paikan saavuttanut, mutta MM-kilpailuun osallistumiseen estynyt kilpailija voi halutessaan osallistua EM-joukkueeseen, jolloin hänen paikkansa MM-joukkueessa vapautuu seuraavina rankingissä oleville. Aikuisten (FIPS-Mouche Senior) edustusjoukkueeseen valittavaksi tullakseen henkilön tulee täyttää vähintään 18 vuotta EM-kilpailun järjestämisvuonna.

Masters edustusjoukkueet nimetään seuraavalle vuodelle SM-kilpailun (2 hlö mitalisteista paremmuusjärjestyksessä) ja loput rankingin perusteella kunnes joukkue on täysilukuinen. Masters (FIPS-Mouche Masters) edustusjoukkueeseen valittavaksi tullakseen henkilön tulee täyttää 50 vuotta MM-kilpailun järjestämisvuonna.

Naisten edustusjoukkueet nimetään seuraavalle vuodelle SM-perho naiset – kilpailun (3 hlö mitalisteista) ja loput rankingin perusteella kunnes joukkue on täysilukuinen. Naisten (FIPS-Mouche Ladies) edustusjoukkueeseen valittavaksi tullakseen henkilön tulee täyttää 18 vuotta MM-kilpailun järjestämisvuonna.

Nuorten edustusjoukkueet nimetään seuraavalle vuodelle SM-perho nuoret – kilpailun perusteella ja tarvittaessa hakemusten perusteella kunnes joukkue on täysilukuinen. Nuorten (FIPS-Mouche Youth U19) edustusjoukkueeseen valittavaksi tullakseen henkilön tulee täyttää 14-17 vuotta MM-kilpailun järjestämisvuonna.

Sama henkilö ei voi olla yhden kalenterivuoden aikana edustajana sekä MM- että EM-joukkueessa, eikä kahdessa eri MM-joukkueessa.

Edustusjoukkueiden jäsenet valitaan joukkuekohtaisesti kansainvälisen järjestön FIPS Mouche säännöissä määritellyillä kriteereillä Senior (MM ja EM), Youth U-19 (MM), Masters (MM), Ladies (MM). Saadakseen edustusjoukkueet kaikissa tilanteissa nimettyä täysimääräisinä PKJ pidättää itsellään oikeuden valita MM- ja EM-joukkueiden jäsenet tarvittaessa muilla kriteereillä, sekä muuttaa joukkueiden henkilömäärää ja kokoonpanoa.

Viralliseen edustusjoukkueeseen valittavilta edellytetään, että he sitoutuvat noudattamaan PKJ:n tekemien maajoukkuesopimusten ehtoja, mikäli ne eivät ole ristiriidassa oman työnantajan vaatimusten kanssa. Tässä työnantajalla tarkoitetaan tahoa, jolta kilpailija saa vähintään puolet vuosittaisesta verotettavasta tulostaan. Lisäksi kilpailija sitoutuu noudattamaan kapteenin antamia määräyksiä kilpailumatkan aikana.

1.11. Ranking-järjestelmä

Karsintojen pisteiden kerroin on pisteytyksessä 1 ja SM-loppukilpailun sijoituksen antamien pisteiden kerroin on 3. Ranking-järjestelmässä huomioidaan edeltävien neljän vuoden kilpailumenestys painottaen viimeisimpiä tuloksia siten, että viimeisimmän vuoden ranking-pisteet huomioidaan täysimääräisenä ja sitä edeltävien kolmen vuoden pisteet huomioidaan kerrottuna kertoimilla 0.75, 0.50 ja 0.50 pyöristäen ylöspäin tasapisteeseen. Neljän vuoden aikana kerätyistä pisteistä huomioidaan kilpailijan kolme suurinta pistemäärää. Ranking-pistetaulukkoa ylläpitää PKJ. PKJ julkaisee taulukon Perho SM-tulospalvelussa osoitteessa perhokalastajat.net tai SVK:n kotisivuilla.

2. Kalastuskilpailujen järjestämiseen liittyvät toiminnot

2.1. Kilpailun ennakkovalmistelut

Perhokalastuskilpailujen ennakkovalmisteluilla varmistetaan suunnitellun kilpailunalueen käyttöön ja soveltuvuuteen liittyvät asiat. Ennen kilpailun hakemista tulee järjestäjän toimesta selvittää kalastuslupiin, kilpailuun liittyviin rauhoituksiin, mahdollisiin istutuksiin ja kilpailualueen kokoon liittyvät asiat. Ensisijaisesti tulee suosia sellaisia kohteita, joissa on ilman erillistä istutusta vahva kalakanta hyväksyttäviksi esitettävien kilpailukalojen osalta tai kohde on ollut pitkäaikaisen istutustoiminnan piirissä jo ennen kilpailujen järjestämistä.

Kalastuslupa kilpailua varten varmistetaan vesialueen kalastusoikeuden haltijalta. Kalastuskilpailu on kalastuslain mukaan tapahtuma, joka vaatii aina kalastusoikeuden haltijan luvan. Samalla järjestäjä sopii luvan myöntäjän kanssa kilpailun kalastusluvasta suoritettavan maksun, jonka mukaan myös osallistumismaksu osittain määräytyy. Tässä yhteydessä on sovittava samalla kalastuskielloista, joita kilpailun onnistunut läpivienti edellyttää. Suosituksena rauhoituksiin liittyen on pyrittävä siihen, että kilpailua varten tehtävät istutukset voidaan tehdä riittävän ajoissa ennen kilpailua ja kilpailuvedet kokonaisuudessaan saavat olla istutuksen jälkeen rauhassa kalastukselta mielellään viikon ennen kilpailuja. Näin pitkä rauhoitusaika ei ole kaikissa kohteissa mahdollinen, mutta vähimmäisvaatimuksena kilpailuun osallistuvilta ja heidän avustajiltaan pitää voida kieltää kalastus kohteessa mielellään kilpailua edeltävän viikon ajaksi.

Jos kilpailun järjestäminen edellyttää istutustoimintaa on siitä sovittava jo valmiiksi kalastusoikeuden haltijan ja vesialueen omistajan kanssa. Jos istutuksissa suunnitellaan käytettäväksi sellaisia kalakantoja, joita vesistössä ei aiemmin esiinny on lupa istutukseen haettava myös paikalliselta ELY-keskukselta Kalatalouspalveluista. Suunnitellun kilpailualueen tulee olla kooltaan sellainen, että kilpailijoille on mahdollisuus järjestää tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Venekalastuksessa käytettävien veneiden tulisi olla tasoltaan ja malliltaan mahdollisimman paljon toisiaan vastaavia, jotta veneiden kalastusolosuhteet eivät olisi merkittävästi erilaisia.

2.2. Kilpailun järjestelyoikeuden hakeminen

PKJ laatii vuosittain kilpailukalenterin tulevalle kaudelle. SM-kilpailujen kokonaisuuden läpivieminen vaatii SM- ja -karsintakilpailujen ennakkovalmistelua noin vuotta ennen ajateltua järjestämisen ajankohtaa. PKJ asettaa kilpailujen järjestämisoikeudet haettavaksi määräajassa ilmoituksillaan Vapaa-ajan Kalasta – lehdessä, sekä internetissä ja muilla tavoin julkaistavin ilmoituksin.

Vapaamuotoisessa hakemuksessa tulee mainita haettava kilpailu ja kilpailun paikkakunta, päivämäärä, vesistö, kilpailukalojen laji ja alamitat, suunnitellut kalastusjaksot, järjestäjän esittämät sääntömuutokset, osallistumismaksu ja sen sisältämät palvelut, järjestäjä, järjestäjän tilinumero ja kilpailun yhteyshenkilö. Kilpailun järjestäjän tulee olla SVK:n jäsenyhdistys.

2.3. Tiedottaminen

Kilpailun järjestämiseen liittyy myös vastuuta tiedottamisessa. PKJ myöntää kilpailun järjestelyyn oikeudet ja jakaa osallistumisoikeudet kilpailijoille. Kilpailun järjestäjä saa PKJ:ltä niin sanotun järjestäjäkirjeen, jossa on tieto kilpailuun valikoituneista osallistujista yhteystietoineen. Kilpailun järjestäjä vastaa tästä eteenpäin kaikesta kilpailuun liittyvästä tiedottamisesta kilpailijoiden suuntaan. Tiedottamisessa suositellaan käytettäväksi sähköpostia. Tiedottamiseen voidaan käyttää lisäksi myös keskustelupalstoja, somea ja internetsivustoja, mutta ne eivät saa olla ainoa tiedonlähde kilpailuun liittyen. Kilpailijoille lähetettävät tiedotteet suositellaan lähetettäväksi mielellään 1 kk ennen kilpailua, mutta viimeistään 1 vko ennen tapahtumaa.

2.4. Kilpailun järjestämisoikeudesta perittävät maksut

SVK:n perhokalastuksen kansallista ja kansainvälistä kilpailutoimintaa ja sen ylläpitoa varten kerätään jokaisesta kilpailusta niin sanottua kilpailuveroa. Maksut määräytyvät kilpailuun osallistuvien henkilöiden tai joukkueiden määrän mukaan. Aikuisten SM-perhokilpailuissa voimassa olevat kilpailuverot ovat SVK:n jäseniltä 35 € /kilpailija ja 55 € / joukkue, ja ei jäseniltä 10 € korkeampi maksu eli 45 € / kilpailija. Nuorten SM-perhosta peritään kilpailuveroa jäseniltä 5 € ja ei jäseniltä 15 €.

SM-perhokarsinnoissa aikuisten kilpailuvero on kaikilta osallistujilta (jäsenet ja ei jäsenet) 30 € / kilpailija. 20-vuotiaat ja sitä nuoremmat kilpailijat ovat vapautettuja SM-karsintakilpailujen kilpailuverosta. Kertyneet tulot SVK käyttää perhokalastuksen kilpailutoiminnan hyväksi. Suurin yksittäinen kuluerä on vuosittain MM- ja EM-joukkueiden tukeminen.

2.5. Osallistumismaksut

Järjestäjän tulee jo kilpailuhakemukseensa määritellä suunniteltu osallistumismaksu. Osallistumismaksuun tulee sisällyttää SVK:n kilpailuvero ja kilpailun järjestelyyn liittyvät kustannukset. Järjestelyyn liittyviä kustannuksia ovat muun muassa tiedottaminen, mahdolliset toimitsijoiden matka- ja ruokailukustannukset, tarvikekustannukset, kalastusluvat, veneiden vuokrat, palkinnot ja istutukset. Osallistumismaksuun voi sisällyttää myös palveluja kuten kuljetukset, ruokailut ja majoitus, jos kilpailun olosuhteen näin vaativat. Kilpailun taloudellisen onnistumisen varmistamiseksi PKJ suosittelee jokaiselle kilpailulle tehtäväksi talousarvion jo ennen osallistumismaksun määrittämistä. PKJ toimittaa kaikkiin kilpailuihin mitalit ja ne sisältyvät kilpailuveroon. Muiden palkintojen hankkimisesta vastaa kilpailun järjestäjä. Suositeltavaa on, että ainakin kilpailun kolme parasta palkitaan mitalien lisäksi muillakin palkinnoilla.

Suositus: Kilpailuissa joissa harjoitetaan merkittävää istutustoimintaa istutusten rahoitus pyritään hankkimaan kilpailun talousarvion ulkopuolelta. Yleinen käytäntö on, että kalastusoikeuden haltija vastaa istutusten kustannuksista, koska perhokalastuskilpailuissa saadut kalat vapautetaan ja ne jäävät kalastusoikeuden haltijan normaalissa toiminnassa hyödynnettäviksi tapahtuman jälkeen.

SM-karsinnoissa yleinen hintataso on 55-75 euroa, jota ei tule ilman erityistä syytä ylittää. Useampipäiväisissä kilpailuissa, kuten varsinaisissa SM-kilpailuissa, kustannukset voivat edellyttää korkeampaa maksua. Järjestäjälle saa jäädä kohtuullinen taloudellinen tuotto vastineeksi kilpailun järjestämisestä. Tuottoa ei tule kuitenkaan hakea erityisen korkeilla osallistumismaksuilla. Järjestäjä voi hankkia taloudellista tuottoa esimerkiksi myös kilpailuun liittyvillä oheistoiminnoilla, kuten käsiohjelman ilmoitusmyynnillä, elintarvikkeiden myynnillä ja pienimuotoisilla maksullisilla arpajaisilla.

PKJ suosittelee kilpailujen osallistumismaksujen eräpäiväksi 1 kk ennen kilpailun päivämäärää. Osallistumismaksuja ei palauteta ilman hyväksyttävää syytä, kuten sairastuminen tai vastaava syy. Tällä pyritään vähentämään ongelmallisia viime hetken peruutuksia.

2.6. Kilpailualueen kalasto ja istutukset

Kalastolla ja istutuksilla on aivan oleellinen merkitys kilpailun tasapuolisuudelle ja tasolle. Siksi näitä kahta asiaa ei voi liikaa korostaa. Sääntöjen mukainen paremmuus ratkaistaan saaliiden perusteella ja aivan ensiarvoisen tärkeää on, että jokaisella kilpailijalla on lähtökohtaisesti yhtä hyvät mahdollisuudet menestyä kilpailussa puitteiden puolesta. Tasapuolisuuden ongelma nousee käytännössä jollakin tasolla esille ja keskusteluihin lähes aina virtavesissä järjestetyissä kilpailuissa. Lampi- ja järvikilpailut ovat tässä mielessä järjestäjälle helpompia. Luonnollisesti kilpailun olosuhteet ovat alttiita monille muuttuville tekijöille, mutta niiden vaikutuksia voidaan minimoida hyvällä suunnittelulla.

Suositeltavaa on, että kilpailualueella olisi vahva luontainen tai istutettu kalasto jo ennalta olemassa. Tällöin olosuhteet ja kilpailun onnistuminen eivät olisi niin merkittävästi riippuvaisia viimehetken istutuksista. Lohikalojen lisäksi kilpailukaloiksi voi hakea poikkeushakemuksella muitakin kalalajeja, jotka PKJ myöntää tapauskohtaisesti. Useimmissa vesistöissä on muiden kuin lohikalalajien suhteen mahdollista lisätä kilpailun saalista merkittävästi ilman istuttamista. Järjestäjän tulee esittää PKJ:lle hyväksyttäväksi kalalajien lisäksi myös kilpailussa käytettävät alamitat. Suosituksena on, että minkään kalalajin osalta ei hyväksytä alle 20 cm yksilöitä kilpailukaloiksi. Kalastusasetuksen pyyntimittoja pienempien kalojen mittaamiseen on aina hankittava kalastusoikeuden haltijan suostumus ja tarvittaessa ELY-keskuksen poikkeuslupa. Jos suostumusta ja/tai poikkeuslupaa ei ole hankittu, kilpailu tulee järjestää niin sanottuna näyttökilpailuna, jossa asetuksen pyyntimittaa pienemmistä kaloista saa ennalta määritellyn määrän peruspisteitä ilman niiden mittaamista. Saaliskalat vapautetaan tässä tapauksessa heti niiden saaliiksi saannin jälkeen viemättä kalaa mittaukseen.

Kilpailukaloina on nykyisin usein lohikaloja. Mainitusta syystä suurin osa SM-karsinnoista ja –kilpailuista järjestetään vesissä, jotka ovat enemmän tai vähemmän istutustoiminnan varassa. Istutusten oikeaoppinen suorittaminen nousee usein kilpailujen yhteydessä esille ja istutuksiin liittyviä yleisimpiä ongelmia tuleekin tiedostaa myös järjestelyjen suunnittelussa. Istutusten ajoittaminen on usein hankalaa johtuen monesta tekijästä, kuten kilpailualueen hyödyntäminen kaupallisena kalastuskohteena ja siitä johtuva kilpailua edeltävien rauhoitusaikojen lyhyt kesto.

Suosituksena ajankohdan osalta kaikkiin pyyntikokoisten kalojen kilpailua varten tehtäviin istutuksiin voidaan pitää viikkoa ennen kilpailua. Päivää tai kahta ennen kilpailua tehdyt istutukset ovat alttiita epäonnistumiselle kilpailun saaliin näkökulmasta, jos esimerkiksi kalojen kuljetuksissa syntyy poikkeavaa rasitusta ja istukkaat eivät toivu käsittelystä riittävän nopeasti. Istutuksissa tulee huomioida kalojen leviäminen tai levittäminen kaikille pooleille. Istutusten ongelma kilpailun tasapuolisuuden näkökulmasta on usein kalojen pakkaantuminen

virtavesissä tiettyihin pooleihin. Tässä on useimmiten kyse istutusten suorittamisesta vain muutamaan pisteeseen tai istukkaiden luontaisesta paikanvalinnasta. Mitä aikaisemmin istutus tehdään kilpailua ennen, sitä suurempi riski on olemassa kalojen siirtymiseen virtavesissä istutuskohdasta pois, vaikka kaloja levitettäisiin saaveilla kantaen kaikkiin pooleihin. Pyyntikokoisten kalojen istutuksissa kalojen levittäminen saaveilla kantamalla kaikkien poolien alueelle on kuitenkin suositeltavaa.

Jokaisen poolin koon ja kalaston tulisi mahdollistaa saalista jokaisella kalastusjaksolla. Tämä on kova vaatimus ja jää useimmissa kotimaan kilpailuissa nykyisin toteutumatta, sekä pääsääntöisesti myös kansainvälisissä kilpailuissa. Muuttuvista luonnonolosuhteista johtuen erityisesti virtavesiin on mahdotonta määrittää täsmälleen samanarvoisia pooleja etukäteen. Tämä on kuitenkin asia, josta kilpailijat yleensä eniten valittavat kilpailuissa ja niiden jälkeen. Toisinaan kilpailijoiden odotusarvot ovat jopa epärealistisen korkeat ja kaloja pitäisi tulla saaliiksi kilpailussa enemmän mitä luontaiset kalakantamme tai kohtuulliset istutusmäärät mahdollistavat. Mainitusta syystä kilpailun järjestäjän on hyvä varautua myös monenlaiseen kielteiseen ja joskus jopa myönteiseenkin kritiikkiin kilpailun aikana ja jälkeen. Nykyisen suuruisilla osallistumismaksuilla ei kuitenkaan käytännössä kyetä rahoittamaan poikkeuksellisen suuria istutuksia ilman ulkopuolista taloudellista tukea. Huolimatta saaliskalojen määrään ja poolien mahdolliseen epätasaisuuteen jo etukäteen liittyvistä tiedostetuista ongelmista tulee kilpailun järjestäjän aina pyrkiä tarjoamaan kilpailijoille mahdollisimman tasapuolinen pelikenttä.

2.7. Kilpailualueen poolitus ja sektorit, sekä opasteet

Suunnitellun kilpailualueen tulee olla kooltaan sellainen, että kilpailijoille on mahdollisuus järjestää tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Virtavedessä suositus on riittävä määrä vähintään 50 metriä pitkiä joen ylittäviä pooleja. Suurissa joissa voidaan tarvittaessa tehdä poolit molemmin puolin jokea samaan kohtaan. Poolien pituudet voivat vaihdella keskenään ja merkittävin tavoite onkin, että jokaisesta poolista on teoreettiset ja käytännön mahdollisuudet saada yhtä suuri saalis. Tämä vaatii kilpailuvesistön paikallistuntemusta ja tarvittaessa poolituksen toimivuutta tulee testata koekalastuksin. Sopiva poolin koko virtavedessä on sellainen, että yksittäinen kilpailija ei kerkeä suunnitellun kalastusajan puitteissa kalastamaan pooliaan kokonaisuutena ”tyhjäksi”. Poolin koon ja kalaston tulisi mahdollistaa saalista jokaisella kalastusjaksolla. Kohteissa joissa on pidetty useampia kilpailuja voidaan pooleja hienosäätää edellisten vuosien tulosten perusteella aina optimaalisen tavoitteen suuntaan.

Lampikilpailuissa rannalta kalastettaessa poolien tulisi olla myös mahdollisimman tasapuoliset saaliin saamisen suhteen ja lisäksi tulee huomioida, että heittopaikat ovat olosuhteiltaan tasa-arvoiset kilpailun aikana. Venekalastuksessa käytettävien veneiden tulisi olla tasoltaan ja malliltaan mahdollisimman paljon toisiaan vastaavia, jotta veneiden kalastusolosuhteet eivät olisi merkittävästi erilaisia.

Poolien eli kalastusalueiden rajojen merkinnässä tulee käyttää selkeää ja yhdenmukaista tapaa. Rajat tulee merkitä siten, että valvojan on mahdollista ilman tulkinnan ongelmia määrittää poolin rajan täsmällinen sijainti ja kertoa se kilpailijalle. Merkinnässä voi käyttää kahta linjan muodostavaa näkyvää kylttiä, kyltin ja näkyvän nauhan yhdistelmää tai muuta vastaavaa selkeää tapaa. Poolin alueen ylittävän sillan kannen päältä kalastaminen on kielletty ja järjestäjän tulee ohjeistaa tästä kilpailijoita.

Sektorilla tarkoitetaan perhokalastuskilpailussa yhtä poolien kokonaisuutta, jonka jokainen ryhmä vuorollaan kalastaa. Yhdessä ja samassa sektorissa olevien poolien tulisi olla

keskenään toistensa kanssa yhtä hyviä ennakoitavissa olevan kalansaaliin suhteen. Kyseessä voi olla joen tietty osa, koko joki tai vaikka lampi.

Kilpailun järjestäjän tulee huolehtia kilpailun aikaisesta liikenteen opastuksesta eri kohteisiin. Opastuksen voi tehdä hyvillä kilpailumateriaalin mukana toimitettavilla kirjallisilla ohjeilla ja kartoin, joiden lisäksi tärkeimpiin kohteisiin laitetaan väliaikaiset opasteet tien varteen.

2.8. Kilpailun kesto, jaksot ja kalastusajat

Kilpailun vähimmäisvaatimukset kalastusaikojen ja kalastettavien jaksojen suhteen on määritelty SM-säännöissä. Nykyisin on voimassa säädös, jonka mukaan karsintakilpailu koostuu vähintään kolmesta (3) osasta eli jaksosta, joiden pituudet ovat 1-3 tuntia. Yksipäiväisessä kilpailussa kalastusaikaa olisi oltava vähintään 4 tuntia ja kaksipäiväisessä kilpailussa vähintään 7,5 tuntia.

SM-loppukilpailussa pitää olla vähintään 5 jaksoa, jos sääntöpoikkeusta ei ole haettu PKJ:ltä. SM-joukkuekilpailussa pitää olla vähintään 4 jaksoa. Jakson ajallinen kesto tulisi määritellä sopivaksi kalastuskohteen puitteiden kanssa. Jos käytössä on suuret poolit jakson kesto saa olla maksimin pituinen eli kolme tuntia. Pienimuotoisissa vesistöissä joissa poolit ovat hyvin nopeasti kalastettavissa kauttaaltaan kannattaa käyttää lyhyitä jakson kestoja. Esimerkiksi puroiksi luokiteltavissa tai pituudeltaan hyvin lyhyissä pooleissa tunti on riittävä yhden jakson kalastusaika. Tällöin kaikilla poolin kalastavilla kilpailijoilla säilyy parempi mahdollisuus saada kalaa, koska kalastusaika rajoittaa poolin ”tyhjentämistä” ensimmäisillä kalastuskerroilla.

2.9. Valvonta kilpailun aikana

Perhokalastuskilpailuissa valvonnalla on tärkeä merkitys kalastuksen aikana. Valvojan tehtävä on sääntöjen noudattamisen valvonta aina kilpailijan kalastaessa ja saaliin mittaaminen ja kirjaaminen. Jokaisella kilpailijalla tulee olla henkilökohtainen valvoja jokaisella jaksolla. Kanssakilpailija tai erillinen toimitsija voi toimia valvojana. SM-sääntöjen lisäksi PKJ:lta on saatavissa ohjeet kilpailun valvojille.

Venekalastuskilpailuissa kilpailijat valvovat nykyisin lähes poikkeuksetta toisiaan. Samassa veneessä kilpailevat kaksi kilpailija mittaavat toistensa saaliin ja kirjaavat sen kilpailukorttiin. Kilpailun järjestäjälle tämä menettely on helppo ja vähentää tarvittavien toimitsijoiden määrää. Kilpailutilanteessa toinen kilpailija, joka osallistuu itsekin kalastukseen ei kuitenkaan ole järjestäjän hankkiman toimitsijan veroinen valvoja. Saaliskalojen mittaaminen on tärkeä toimitus, jonka perusteella tulokset lasketaan. Järjestäjän tulee huolehtia siitä, että kaikki valvojat osaavat mitata kalat samalla tavalla. Valvojien käytössä olevien mittakaukaloiden tulee myös olla yhdenmukaiset ja varustettu samanlaisilla mittanauhoilla. Suositeltavaa on käyttää mittakaukaloa, jossa kalan kuonon saa työntää mittauksen ajaksi kiinni ns päätyseinään, jolloin tuloksen lukeminen yhteen puristetun pyrstön päästä on helpompaa.

2.10. Tulokset ja tulospalvelu

Järjestäjän tulee huolehtia tulospalvelun toiminnasta ja tulosten toimittamisesta PKJ:lle. Ohjeet tulosten laskemiseen on kirjattu SM-sääntöihin. Oleellinen osa tulospalvelua on kilpailukortti. Korttiin tulee merkitä kilpailijan nimi, ryhmä ja jokaiselta kalastusjaksolta saatujen kalojen pituudet yksilöittäin jaksokohtaisesti. Tulokset voidaan merkitä millimetrin tarkkuudella tai sääntöjen mukaisesti pyöristämällä kalan pituus ylöspäin seuraavaan täyteen senttimetriin. Saaliittomilta kalastusjaksoilta kilpailukorttiin tulee merkitä maininta esimerkiksi yliviivaus. Tyhjät tulosruudut tulee kalastusjakson jälkeen yliviivata. Tulokset siirretään kortilta nykyisin

kilpailun päätyttyä yleensä tietokoneelle, jolla lopputulokset lasketaan. PKJ:ltä on saatavissa tuloslaskentaohjelma (excel). Kilpailuissa suositellaan käytettäväksi tuplakirjanpitoa tuloksista, jolloin valvojilla ja kilpailijoilla on molemmilla yhtäläiset tiedot saaliista mikäli toinen kirjanpito katoaa tai muuttuu lukukelvottomaksi kilpailun aikana (kastuu tms.)

Kilpailijanumero 1. Oiva Perhomies Ryhmä A	kala1	kala2	kala3	kala4
Jakso 1 klo 10-12 Sektori Kuralampi Pooli 4	30,6	40,5	59,8	-
Jakso 2 klo 14-16 Sektori Lirupuro Pooli 8	-	-	-	-
Jakso 3 klo 18-20 Sektori Mattolaituri Pooli 10	45,7	-	-	-

SM-tason kilpailun järjestäjä on velvollinen toimittamaan kilpailun tulokset PKJ:lle heti niiden valmistuttua eli mahdollisimman pian. Tulokset voi lähettää sähköpostilla PKJ:n sihteerille. Perho-SM tulospalveluun alustavat tulokset tulisi syöttää heti kilpailun päättymispäivän iltana. PKJ toimittaa tulospalvelua varten kaikille SM-karsintojen ja –loppukilpailujen järjestäjille tunnukset ohjelman käyttämiseksi. Tulospalvelu toimii osoitteessa www.perhokalastajat.net/perho_sm .

2.11. Vastuut ja vakuutukset

Kilpailun järjestäjä vastaa ainoastaan omasta huolimattomuudestaan tai tuottamuksellisuudestaan kilpailijoille tapahtuvista vahingoista. Tällaisia voivat olla kilpailun järjestäminen poikkeuksellisen epäsuotuisissa olosuhteissa esimerkiksi vaarallisessa tulvassa, jolloin kilpailu olisi keskeytettävä tai peruttava. Vaaratekijöitä voivat olla lisäksi esimerkiksi kilpailualueen yllä kulkevat sähkölinjat ja ukonilma. Järjestäjän tulee huomioida kilpailun mahdolliset vaaratekijät jo ennakkoon ja varauduttava myös vahinkojen varalta. Vaarantuneiden olosuhteiden takia kilpailu pitää tarvittaessa keskeyttää hetkeksi tai kokonaan. Valmisteluihin kuuluu varautuminen mahdolliseen ensiapuun paikanpäällä ja valmis suunnitelma kuinka toimitaan loukkaantumisen tai onnettomuuden sattuessa. Yleensä riittävä varautuminen on ensiapulaukun ja ensiaputaitoisen henkilön hankkiminen tapahtuman ajaksi paikalle. Loukkaantumisten varalta tulee olla ennakolta selvitettynä kuinka apua voidaan hälyttää ja opastaa paikalle. Tapahtuman järjestäjä voi ottaa tapahtuman järjestäjän vastuuvakuutuksen vakuutusturvakseen.

Kilpailijat vastaavat itse mahdollisista sairastumisistaan, loukkaantumisistaan, välineiden rikkoontumisista ja häviämisistä omilla vakuutuksillaan. Tämä asia on kirjattu myös SM-sääntöihin: Kilpailija osallistuu kilpailuun omalla vastuullaan. Kilpailun osallistujat ovat velvollisia hankkimaan itselleen sairaus-, matka- ja muut mahdolliset vakuutukset.

2.12. Kilpailijoiden jako ryhmiin yksittäisessä kilpailussa ja arvonnan kulku

Perhokalastuskilpailuissa yleinen käytäntö on jakaa yksittäisen kilpailun osallistujat pienempiin ryhmiin. Esimerkiksi maksimissaan 20 osallistujan kilpailussa voidaan jakaa kilpailijat kahteen 10 hengen ryhmään. Molempien ryhmien, esim A ja B, tulee kalastaa kilpailussa yhtä monta kestoltaan samanpituista kilpailujaksoa, jotka järjestetään samoissa sektoreissa eli kalastusalueissa vuorotellen eri kellonaikoina. Ryhmiin jakamisen ansiosta

ryhmä A voi kalastaa vaikka järvellä ja B joella samaan aikaan. Seuraavalla jaksolla ryhmät vaihtavat kalastuskohdetta keskenään. Näin kilpailukäyttöön tarvittava jokialue tai lammen ranta-alue pysyy pienempänä ja tasapuolisten poolien määrittäminen helpottuu.

Kilpailijoille annetaan suorituksistaan pisteet ryhmittäin jokaisen jakson tulosten osalta erikseen. Jakson voittaja saa ryhmässään aina 1. sijoituspisteen, toinen 2. pistettä, kolmas 3. pistettä ja jne. Esimerkiksi kolme jaksoa sisältävän kilpailun yhden kilpailijan minimipisteet ovat yhteensä 3 sijoituspistettä (kolme jakson voittoa ryhmässään). Saaliittomasta suorituksesta kilpailijalle merkitään ryhmäkoon mukainen määrä sijoituspisteitä, eli 10 hengen ryhmässä 10 sijoituspistettä. Kilpailun lopussa paremmuus ratkaistaan siten, että verrataan ryhmäjaosta riippumatta kaikkien osallistujien lopputuloksia keskenään. Vähiten sijoituspisteitä kerännyt kilpailija voittaa kilpailun. Tasapisteisiin päädyttäessä paremmuus ratkaistaan SM-sääntöjen kertomalla tavalla muilla kriteereillä. Alle 10 hengen ryhmien käyttö ei ole kuitenkaan suositeltavaa käytössä olevan pisteenlaskumenetelmän takia. Kilpailut joissa osallistujat on arvalla jaettu useampaan ryhmään ovat nykykäytännön mukaan yleisimpiä, koska niiden järjestäminen on monin tavoin helpompaa. Suurissa kilpailuissa kuten SM-loppukarsinnan 40 kilpailijaa jaetaan arpomalla yleensä neljään eri ryhmään kilpailun ajaksi. Ryhmiin jakamisessa tavoite on muodostaa aina samankokoisia ryhmiä. Mikäli ryhmien koko ei mene tasan (pariton määrä osallistujia), saaliittomasta suorituksesta annetaan sijapisteitä suuremman ryhmän henkilömäärän mukaisesti.

Järjestäjä määrittelee etukäteen jokaisen kilpailijanumeron ryhmän, kilpailujaksot (kalastusajat) ja - alueet (sektorit ja poolit) koko kilpailun ajaksi. Kilpailijanumero, jonka perusteella ryhmä, kilpailujaksot ja –alueet määräytyvät, arvotaan kullekin kilpailijalle tai joukkueelle julkisesti kilpailun alussa. Arvonnassa jokainen kilpailija nostaa itselleen lapun, jossa on merkittynä kilpailijanumero. Arvontajärjestyksenä tulee käyttää satunnaista järjestystä, jossa kilpailijat eivät ole arvan nostovuorossa esimerkiksi aakkosjärjestyksen mukaan. Järjestäjä voi esimerkiksi arvontatilaisuudessa itse nostaa kilpailijoiden nimet sisältävät arvat, jotka määräävät satunnaisen arvontajärjestyksen. Arvonnan yhteydessä tulee jakaa kilpailijoille kirjallinen tieto kilpailun kulusta kilpailijakohtaisesti, josta ilmenee kilpailijan oma ryhmä (esim. A,B,C,D), kalastusajat (jaksot ja kellonajat), sektorit (esim. Kynäsjoki, Mustalampi jne) ja poolit (kalastusalueiden numerot esim 1, 3, 5 jne). Katso esimerkki kilpailijakohtaisesta kilpailukortista kappaleesta 2.10. Samat tiedot voidaan jakaa kilpailijoille myös taulukkomuodossa, josta ilmenee selkeästi jokaisen kilpailijanumeron tiedot koko kilpailun ajaksi. Kaksipäiväisessä kilpailussa voidaan toisen päivän arvonta tehdä kilpailupäivän aamuna, jos sillä on mahdollisesti kilpailun tasapuolisuuteen vaikutusta (esim. kukaan kilpailija tai hänen edustajansa ei kerkeä käydä pooleilla etukäteen, eikä voida myöskään aiheuttaa häiriötä toisten kilpailijoiden pooleilla

2.13. Veden lämpötilan vaikutus kilpailujen järjestämiseen

Veden lämpötilan ehdoton yläraja SVK:n alaisissa perhokilpailuissa on +21,0 C virtavesissä ja seisovissa vesissä ylärajan suositus on +21,0 C. Seisovissa vesissä alempien vesikerrosten lämpötila on useimmiten viileämpi. Lämpötilan mittaamisesta vastaa kilpailun järjestäjä, joka vastaa myös kilpailun mahdollisesta peruuntumisesta ilmoittamisesta kilpailijoille. Kilpailijakirjeessä tulee mainita, että korkea veden lämpötila voi johtaa karsinnan tai SM-kilpailun peruuntumiseen tai siirtämiseen.

2.14. SVK:n seuraamusmääräykset kilpailijoiden sääntörikkomuksista

Perhokalastuksen SM-sääntöjen ja hyvien tapojen rikkomuksista kilpailijalle voidaan asettaa sanktioita SVK:n seuraamusmääräysten mukaisesti. Kilpailun järjestäjän tulee ilmoittaa

sääntörikkomuksista ja hyvien tapojen vastaisesta toiminnasta SVK:n kilpailuista vastaavalle työntekijälle.